

Lokale retningslinjer for skogforvaltning på statsallmenningen i Engerdal

Disse retningslinjer er siste gang vedtatt av Fjellstyret i møte 14. desember 2021 etter evaluering i fjellstyresak 102.21. Retningslinjene er et tillegg til allerede vedtatte «Reglement, retningslinjer og stillingsbeskrivelser for Engerdal fjellstyre» i fjellstyresak 03.13

1. Formål og virkeområde

Disse retningslinjer skal angi retning for Fjellstyrets arbeid i forbindelse med skogforvaltning, gjennom konkrete målsettinger og virkemidler. Retningslinjene skal gjelde uavhengig av om det er Statskog eller Fjellstyret som er tillagt oppgaven som skogforvalter, og søkes innarbeidet i Skogbruksplanen. Retningslinjene har sitt grunnlag i Fjellstyrets egne høringsinnspill, brev og saksbehandling. Det vises i tillegg til Norsk PEFC Skogstandard og et overordnet ansvar der skogsdrift berører trivsel og nærområder for bosatte og rettighetshavere på statsallmenningen i Engerdal.

2. Generelle målsettinger

Skogen skal så langt det er mulig forvaltes slik at det opprettholdes et *vedvarende skogbilde*, i motsetning til sluttavvirkning med snauhogst/frøtrestilling. Det legges til grunn at denne type skogsdrift på en god måte vil ivareta alle de brukerhensyn som Fjellstyret ihht. sitt mandat skal ivareta, jfr. fjellovens §3, samt ivareta Statskog som miljøsertifisert forvalter av statsallmenningsskog. Det vil også sikre bevaring av stedlig biologisk mangfold.

3. Hogstkvantum

Det kan avvirknes inntil 5.000 kubikkmeter pr år. Det kan ikke påregnes at dette hogstkvantumet skal økes vesentlig i overskuelig framtid.

4. Hogstmetoder

All avvirkning i furu som ikke er tynning *) skal så langt mulig gjennomføres som fjellskoghogst i form av *gruppehogst* med flater under 2 dekar, der det fortrinnsvis tas utgangspunkt i åpninger som allerede finnes i bestandet. Arealet mellom flatene skal ikke berøres av hogsten. Minst 60 % av kubikkmassen i bestandet skal stå igjen etter hogst. Det skal gå minimum 60 år til neste hogstuttak, unntatt forsiktig plukking av trær på virkesrett. Denne beskrivelsen av hogstmetode er særlig viktig å ivareta i områder med vernskog, jfr. egne bestemmelser for vernskog i Engerdal kommune. Områder som samtidig er samisk reinbeiteområde er ytterligere innskjerpende.

*) Med tynning menes i denne sammenheng tynningsinngrep der det skal stå minimum 40 utviklingsdyktige trær pr dekar etter hogst på areal som er berørt av hogsten.

5. Tidspunkt for avvirkning

Avvirkningen skal i all hovedsak – så langt det er praktisk mulig – gjennomføres i vinterhalvåret. Hogst og kjøring i teleløsninga eller til andre tider når marka kan påføres betydelige kjøreskader, skal uansett unngås.

6. Hensyn til virkesrett

De bruksberettigede har ihht. alders tids bruk fortrinn til virke, framfor skogforvalter. Dette innebærer at det til enhver tid skal reserveres tilstrekkelig gammelskog – i klart definerte geografiske områder – til dekning av virkesretten. Den virkesberettigede kan etter eget ønske få «øremerket» inntil 300 dekar skogsmark til framtidig bruk for eget uttak på virkesrett, forutsatt at dette ikke er til vesentlig ulempe for andre bruksberettigede. Slike områder skal tjene som en sikkerhet for virkesretten, uten å virke innskrenkende på denne. Utvisning kan også finne sted på andre steder, dersom det er spesielle kvaliteter som etterspørres, eller av andre årsaker. Skogforvalter kan utøve vanlige skogskjøtseltiltak som f.eks. avstandsregulering og tynning – ned til minimum 40 gjenstående utviklingsdyktige trær pr dekar – også i «øremerkede» områder.

Den virkesberettigede skal til enhver tid kunne velge mellom å avvirke skogen selv, eller kjøpe materialer og i stedet hente ut virkestilskudd fra skogforvalter, i samsvar med etablert praksis. Praksis med tilskudd til trebesparende materialer videreføres. Fristene for å varsle uttak av bruksrettsvirke skal være smidige, og tidfestes til minimum 2 datoer pr år. Når det foreligger spesielle forhold, kan det gis tillatelse til uttak på virkesrett innen 3 uker etter søknad utenom faste frister, f.eks. ved spesielle behov eller når føreforhold gjør det mulig å benytte virkesressurser som ellers er vanskelig tilgjengelige.

7. Hensyn til samisk reindrift

Det er særlig viktig at anbefalt hogstmetode (pkt. 4) ivaretas innenfor reinbeiteområdet, for å sikre at reinbeite ikke erstattes av lyng som følge av radikale hogstingrep. I spesielle kjerneområder for reindriften, f.eks. inntaksområder i forbindelse med slaktning, skal det tas ytterligere hensyn. Her skal det ikke drives ordinær skogsdrift, unntatt forsiktig plukking av enkelttrær, der minimum 80 % av kubikkmassen i bestandet skal stå igjen etter hogsten. Det skal ikke forekomme markberedning i reinbeitedistriktet. Reindriften har også behov for lebelter, herunder lebelter langs Femunden. Samisk reindrift har – ihht. avtale inngått mellom staten og Sametinget – rett til drøftingsmøte med Statskog i forbindelse med planlagt tømmerhogst. Da skal det uansett skrives et møtereferat som følger saken.

8. Hensyn til grender og enkeltbruk

Rundt hver grend skal det så langt mulig etableres et lebelte i minimum 300 meters bredde, hvor det ved hogst skal legges betydelig vekt på skogens egenskaper mht. klima og generell trivselsfaktor/miljøfaktor/leveområde for vilt. Skogforvalters hogst i slike områder skal skje i samråd med folk i grenda, fortrinnsvis grendeutvalg eller møte der alle er invitert. Hogst kan med fordel utføres som forsiktige uttak i forbindelse med virkesrett.

Tilsvarende lebelte og praksis skal så langt mulig etableres rundt enkeltbruk, med minimum 150 meters bredde.

9. Andre hensyn

Skogforvalter skal generelt følge de regler og hensyn som kreves og forventes i moderne skogforvaltning. Skogforvalter skal gi alle berørte rettighetshavere og andre berørte parter anledning til å uttale seg i forbindelse med planlagt hogst. All skogforvaltning skal skje i samråd med Fjellstyret. I reinbeitedistriktet skal også reindrifta delta i samrådet. Skogforvalter skal kunngjøre alle planlagte skogsdrifter minimum et halvt år før driftsstart. Fjellstyret har et særskilt ansvar overfor de bruksberettigede, miljø, jakt, fiske og friluftsliv, og skal derfor ha et særskilt varsel, jfr. punktene 6-8.

10. Evaluering

Disse retningslinjene skal evalueres og evt. justeres i Fjellstyrets budsjettmøte i desember hvert år, første gang i 2020. Etter den årlige evalueringen oversendes kopi av retningslinjene inkl. utskrift av møteprotokollen til:

Statskog SF

Engerdal kommune v/ Formannskapet

Engerdal kommune v/ Skogoppsynet